

НА СТОРОЖІ ЗДОРОВ'Я

До 75-річчя члена-кореспондента НАМН України В.І. Чернюка

13 травня 2013 року виповнилося 75 років з дня народження та 48 років наукової діяльності доктора медичних наук, професора, члена-кореспондента Національної академії медичних наук України, заступника директора з наукової роботи Інституту медицини праці НАМНУ Чернюка Володимира Івановича.

1962 року Чернюк В.І. у закінчив Київський медичний інститут імені О.О. Богомольця. У 1962-1965 роках працював на практичній роботі. Наукову діяльність розпочав 1965 року аспірантом Київського науково-дослідного інституту гігієни праці та профзахворювань (з 1992 року — Інститут медицини АМН України). З 1970 року — молодший, а з 1975 — старший науковий співробітник; з 1980 — керівник лабораторії гігієни праці у рільництві; з 18 березня 1996 року — заступник директора інституту з наукової роботи.

1970 року захистив кандидатську дисертацію на тему: "Гигиеническое значение прерывистой низкочастотной вибрации рабочих мест, ее нор-

мирование и меры профилактики", 1987 р — докторську дисертацію "Шум и вибрация в труде механизаторов сельского хозяйства как гигиеническая проблема". 2006 року В.І. Чернюку було присвоєно звання професора за спеціальністю "Гігієна", 2011 р. його обрано членом-кореспондентом НАМН України за спеціальністю "Медицина праці".

Чернюк В.І. є продовжувачем заснованої академіком Г.Х. Шахбазяном наукової школи з дослідження екстремальних впливів шкідливих виробничих чинників на працездатність та здоров'я людини, що знайшло подальший розвиток у його наукових дослідженнях.

За безпосереднього керівництва В.І. Чернюка виконано багатоаспектний цикл робіт, присвячених вивченню в умовах виробництва і в експерименті комбінованої дії на організм людини-оператора основних шкідливих виробничих чинників (шум, вібрація, мікроклімат, важкість та напруженість праці); протягом 1991-1995 рр. виконувалося комплексне дослідження з гігієніч-

них проблем ліквідації наслідків аварії у 30-км зоні ЧАЕС (зокрема під час захоронення радіоактивних відходів, виконанні робіт в лісовому господарстві, щодо захисту оперативного персоналу ЧАЕС). Систематично забезпечувалося виконання циклів наукових досліджень з проблеми "Медицина праці у складі Національної програми поліпшення стану безпеки, гігієни праці та виробничого середовища" на етапах 1991-1995, 1996-2000, 2001-2005 рр. Нині за керівництва Володимира Івановича проводиться дослідження з розробки науково обґрунтованих критеріїв професійних ризиків здоров'ю у разі впливу шкідливих чинників різної природи та вивчення впливу професійного стресу, пов'язаного з високою нервово-емоційною напругою на розвиток синдрому хронічної втоми та виникнення передпатологічних станів в осіб розумової праці. Тривають дослідження з проблеми контрольованого використання хризотилового азбесту в Україні.

Наукові розробки В.І. Чернюка склали вагомий внесок у розуміння суті фізіологічних механізмів енергетичного впливу шкідливих виробничих чинників фізичної природи на організм людини; з'ясування закономірностей взаємозв'язку "доза-ефект" та "рівень-час-ефект" у формуванні біологічних реакцій в умовах комбінованої та дискретної дії фізичних чинників та ролі їхнього впливу у порушенні механізмів адаптації людини-оператора до змінної праці під час роботи у нічний час.

За результатами виконаних досліджень розроблена низка державних стандартів, санітарних правил, методичних вказівок та рекомендацій, що використовуються у практиці Державного санітарно-епідеміологічного нагляду МОЗ України (загалом понад 20 нормативних документів). В.І. Чернюк є автором та співавтором 5 винаходів.

Результати наукових досліджень В.І. Чернюка висвітлено у 220 наукових працях, у т.ч. 9 монографіях ("Комбінована дія на організм вібрації і шуму", 1980; "Гигиена труда в сельскохозяйственном производстве", 1981; "Encyclopaedia of

НАШІ ЮВІЛЯРИ

Occupational Health and Safety", 1998; "Професійне здоров'я в Україні. Епідеміологічний аналіз", 2007; "Гігієна праці. Методи досліджень та санітарно-епідеміологічний нагляд", 2005; "Гігієна праці". Підручник. За ред. Ю.І. Кундієва, О.П. Явороського, 2011).

За керівництва В.І. Чернюка захищені і отримали дипломи ВАК 3 докторські та 3 кандидатські дисертації, підготовлені та готуються до захисту ще 3 кандидатські дисертації.

Володимир Іванович Чернюк бере активну участь у науково-організаційній роботі. Він є членом Наукової ради з теоретичної і профілактичної медицини НАМНУ, заступником голови Проблемної комісії МОЗ та АМН України "Гігієна праці та профзахворювання"; членом Спеціалізованої вченої ради

Д 26.554.01 при Інституті медицини праці АМН України, членом Експертної ради ДАК України з профілактичної медицини; головою конкурсної комісії НАМН України з присудження премій за кращу роботу з профілактичної медицини; вченим секретарем конкурсної комісії НАМН України з присудження премій молодим вченим, головним спеціалістом МОЗ України за фахом "Гігієна праці"; головою комісії з гігієнічного регламентування фізичних чинників, важкості і напруженості праці Комітету МОЗ з гігієнічного регламентування; членом редколегій журналів "Український журнал з проблем медицини праці", "Інформаційний бюлетень з охорони праці".

Володимир Іванович Чернюк нагороджений Почесною грамотою Верховної Ради України, медалями "За доблестний труд", "У пам'ять 1500-ліття Києва", знаком "Отличнику здравоохранения".

Національна академія медичних наук України, Інституту медицини праці,

ДУ "Інститут гігієни та медичної екології ім. О.М. Марзєєва НАМН України",

редколегія журналу "Довкілля та здоров'я".

APPLICATION OF NANOCHELATES OF METALS FOR LONG- TERM STORAGE OF GRAM-NEGATIVE BACTERIA

Brych O.I., Polishchuk O.I., Synetar E.A., Kolesnikov M.M., Kaplunenko V.G.

ЗАСТОСУВАННЯ НАНОАКВАХЕЛАТІВ МЕТАЛІВ ДЛЯ ТРИВАЛОГО ЗБЕРІГАННЯ ГРАМНЕГАТИВНИХ БАКТЕРІЙ

M

узеї патогенних для людини і тварин мікроорганізмів мають важливе наукове і практичне значення у пізнанні природи патогенного паразитизму, в отриманні та використанні виробничих штамів у різних біотехнологіях, зокрема приготування препаратів для імунізації, отриманні лікарських, харчових та інших біологічно активних речовин. Науковий прогрес у різних областях інфектології від популяційного до молекулярного рівнів (якісна і кількісна характеристика епідемічних штамів збудника, персистенція, інфектосензитивність, концепція генного паразитизму та екологічне культивування патогенних бактерій, управління фазами росту і розвитку мікрокультур, генна інженерія, нанотехнології тощо) необхідно застосувати для удосконалення методів зберігання і вирощування культур патогенних та умовно патоген-

БРИЧ О.І., ПОЛИЩУК О.І., СИНЕТАР Е.О., КОЛЕСНИКОВ М.М., КАПЛУНЕНКО В.Г.

ДУ "Інститут епідеміології та інфекційних хвороб ім. Л.В. Громашевського НАМНУ", м. Київ, Національний медичний університет ім. О.О. Богомольця, м. Київ, ТОВ "Наноматеріали і нанотехнології", м. Київ
УДК: 544.182+661.419.1+543.272]:579.84+621.796

ПРИМЕНЕНИЕ НАНОАКВАХЕЛАТОВ МЕТАЛЛОВ ДЛЯ ДЛИТЕЛЬНОГО ХРАНЕНИЯ ГРАМНЕГАТИВНЫХ БАКТЕРИЙ
Брич О.И., Полищук Е.И., Синетар Э.А., Колесников М.М., Каплуненко В.Г.

Целью работы было изучение влияния наноаквахелатов металлов Cu, Zn, Mg, Mn, Fe, Se, Ge в составе стабилизирующих сред на жизнеспособность, рост и биологические свойства эталонных штаммов *Escherichia coli* ATCC 25922 и *Pseudomonas aeruginosa* ATCC 27853 в процессе длительного хранения.

Исследования проводили с применением бактериологических, биохимических и статистических методов. Установлено, что хранение музейных штаммов микроорганизмов в наномодифицированной среде с селеном эффективнее в сравнении с хранением в традиционной среде, поскольку улучшаются обменные и репаративные процессы грамнегативных бактерий, можно получить значительно большую биомассу жизнеспособных штаммов без потери и изменения их биологических свойств. Для длительного хранения эталонного штамма *P. aeruginosa* можно использовать глицериновую среду с добавлением наноаквахелата германия.

Ключевые слова: наноаквахелаты металлов, жизнеспособность штаммов, биологические свойства.

© Брич О.И., Полищук О.И., Синетар Е.О., Колесников М.М., Каплуненко В.Г. СТАТТЯ, 2013.